

IES CAP DE LLEVANT

LLAVORS PEL CANVI

1r batxillerat C

CURS 2022-2023

IES CAP DE LLEVANT

EDITORIAL

El que trobareu a continuació són totes les llavors que ha sembrat tot un grup d'adolescents dels quals no només he tingut la fortuna de ser-ne docent, sinó el seu tutor. Fruit del seu anhel per plantar un futur que permeti pensar i viure en un altre món, han abocat les seves energies a tot de reptes que, com a societat, totes i tots tenim com a membres de la ciutadania menorquina.

Endemés, han aconseguit palesar el que veritablement permet llaurar el present per a què doni un fruit futur transformador: pensar i actuar localment per adquirir un eco que sigui global, mostrant com les sinèrgies han de partir sempre de necessitats i problemàtiques situades per tal d'anar més enllà del seu context més immediat.

Esperem i desitgem, doncs, que en gaudiu i que vosaltres, també, comenceu a plantar les llavors per a una transformació no només del món, sinó de les vostres subjectivitats.

Andrés Armengol Sans

12 de juny de 2023

ÍNDEX TEMÀTIC

DRETS PER A LA SALUT

Cures pal·liatives: acompanyar, protegir i dignificar fins al final de la vida. Marina Gelabert i Paula Moya

Recolzament vital. Joan Perelló, Penélope Rodríguez i Úrsula Vidal.

DRETS DE LES TREBALLADORES I DELS TREBALLADORS

Trencant estereotips i construint igualtat. Martí Guillén i Zaky Mansouri

Rompent barreres, creant oportunitats. Marta Jiménez, Claudia Pons i Àlex Romero

ECOLOGISME I DRETS DELS ANIMALS

Té Menorca un futur sostenible? Vera Danuzzo i Magui Pons

FEMINISMES I LGTBIQA+

Brilla el arcoíris en Menorca Kiara Gomila, Paula Quetglas i Marta Vidal

La venta del cuerpo como objeto sexual en Menorca. Aina Gálvez

INCLUSIÓ SOCIAL

Las discapacidades intelectuales no son límites. Marc Herraiz, Míriam Pons i Paula Quevedo.

¿Qué es y cómo viven las personas con TEA? Nashly Juliana Reinés, Quim Reinés i Alba Roters

SOLIDARITAT MÚTUA

Todos somos diferentes, pero con los mismos derechos. Dayana Dávila

Ajudant persones, obrint els cors. Natàlia Sintès

Fons Menorquí de Cooperació: la importància de l'acció local per combatre problemes globals. Pol Gomila i Júlia Polledo

DRETS PER A LA SALUT

Cures pal·liatives: acompanyar, protegir i dignificar fins al final de la vida.

Ens endinsem en el món de les cures pal·liatives i descobrim la rellevància del suport cap a la Unitat de Pal·liatius de l'Hospital Mateu Orfila, així com la necessitat de visibilitzar-la.

Abans de res, què són?

Des de l'entitat Illes Pal (Societat Balear de Cures Pal·liatives), es defineix el concepte de cures pal·liatives com l'atenció integral, individualitzada i continuada de les persones que pateixen una malaltia avançada, progressiva, i incurable. Es tracta de pacients amb dolències que tenen símptomes múltiples i canviants, amb un alt impacte emocional, social i espiritual. Per tot això, hi ha una gran necessitat i demanda d'atenció. La unitat a tractar és el malalt, família i el seu entorn. Això en suposa una concepció activa, viva i amb objectius de confort.

Les cures pal·liatives no s'han de limitar als últims dies de vida, sinó aplicar progressivament a mesura que avança la malaltia i en funció de les necessitats de pacients i famílies, independentment d'on es trobi el malalt, ja sigui a casa, a l'hospital o a una residència.

(Societat Balear de Cures Pal·liatives, n.d)

Acceptar la mort com un procés natural i integrant de la vida.

Les respectives responsables que vàrem entrevistar de la Unitat de Cures Pal·liatives de l'Hospital Mateu Orfila de Maó asseguren i consideren que s'ha d'acceptar la mort com un procés normal i natural. A la unitat ni acceleren ni retarden la mort, sinó que el seu objectiu és conservar i protegir les millors possibles condicions de la vida dels pacients fins al darrer del seus dies. Elles afirmen que s'ha de fer una feina personal dia a dia per poder arribar a assumir el procés de morir com una part de la vida.

El poder de l'acompanyament

Des de l'entitat, es transmet la importància del suport de tota la societat a l'acompanyament pal·liatiu per tal que es pugui conèixer en què consisteix aquesta cura i quina és la seva feina.

Acompanyar a viure fins al final de la vida el malalt i, a la vegada, la família, tenint en compte tot el que suposa en el domini de la persona, tant en la seva dimensió física, social com emocional.

Treballen les pèrdues i la cura adequada de la persona en funció de l'etapa de la de malaltia. Una vegada arriba la mort, també s'acompanya la família en el procés de dol.

Explorant la unitat de cures pal·liatives sense comparar-la amb l'eutanàsia.

Com hem mencionat anteriorment, les cures pal·liatives tenen com a objectiu brindar suport a persones que estan a l'etapa final d'una malaltia terminal. En moltes ocasions, existeix la idea equivocada que les cures pal·liatives s'utilitzen per a sedar el pacient quan, en realitat, aquest tipus de tractament només es proporciona quan el pacient les ha rebudes prèviament, però encara està patint i es troba en les etapes finals de la seva vida. És important destacar que els professionals de cures pal·liatives poden aconsellar sobre les millors opcions, però no tenen la capacitat de decidir sobre el final de la vida del pacient. A més, és comú que els pacients expressin el seu desig de no sofrir. Per tant, quan s'observa que el pacient comença

a patir sense una solució possible, es pot optar per la sedació.

L'eutanàsia, a diferència de la sedació, és un mètode per a una persona que vol donar fi a la seva vida d'una manera digna. Aquest està regulat per professionals i la decisió final sobre si s'exerceix l'eutanàsia la pren l'equip mèdic segons els requisits legals. A més, per poder accedir a aquest procediment, s'han de complir uns certs criteris: generalment s'ha de patir una malaltia incurable o mortal que causi un sofriment insuportable.

Ara bé, cal subratllar que no hi ha una igualtat generalitzada quant a l'accés equitatiu al servei de cures pal·liatives perquè no tothom té els recursos bàsics per poder abordar-ho, i per tant, ja no es pot concebre de la mateixa manera. Es tracta, doncs, de no caure en falses universalitzacions, per la qual cosa s'ha de donar importància a cada un dels pacients i a cada un dels casos individualment, tenint en ment que la conclusió per a cada cas no és intercanviable de manera generalitzada.

Alhora, cal destacar la importància de la feina de la gent que fa costat als pacients, i com a resultat, totes les associacions que recolzen la necessitat de donar visibilitat a unes cures imprescindibles per fer del dret a la mort digna un patrimoni universal. Amb aquest

article volem donar visibilitat a la seva tasca, cabdal, en l'àmbit de les cures pal·liatives, tot establint i subratllant les seves diferències amb la petició, conscient, voluntària i informada, de l'eutanàsia. Si bé la segona forma part de les primeres, aquestes no es redueixen a ella.

Recolzament vital

Una mirada més enllà als recursos que ofereix l'AECC, atès que no tot el benestar ve per mitjà d'ajuts financers.

Benvinguts al darrer número de la nostra revista, dedicat a la lluita contra el càncer.

En aquesta ocasió, entrevistem l'*Associació Espanyola contra el Càncer*, una organització que ha tingut un impacte que s'ha expandit per tota Espanya.

Gràcies al suport de la comunitat, l'*Associació Espanyola contra el Càncer* ha crescut

significativament des dels seus començaments, el 1953. Aquesta organització té algunes característiques úniques, una de les quals és com es finança.

Les donacions i contribucions privades representen la major part dels recursos financers necessaris per dur a terme els seus programes i projectes importants.

Aquesta organització, que té 52 seus provincials repartides per tot l'Estat, ha sorgit com una gran ajuda per als que transiten pel camí difícil del càncer. Dues centrals que li serveixen de pilars es troben a Menorca: una a Maó i una altra a Ciutadella. L'equip es

conforma per personal administratiu, treballadors socials, voluntaris i psicòlegs que treballen en aquests llocs. El seu compromís i dedicació són fonamentals per oferir una atenció integral als pacients i les seves famílies.

L'AECC es basa en tres pilars fonamentals: la inversió de diners en la investigació de la malaltia i dels tractaments, crear projectes i activitats destinats a la prevenció del càncer per donar informació i conscienciar per dur una vida saludable. Per acabar, donen suport i acompanyament a les persones que estan patint la malaltia i als seus familiars o persones que els envolten. Especialment pel fet que una malaltia du una sèrie de tractaments que s'allarguen al llarg del temps i que té molts de desajustaments, no només en la salut, sinó també en les seves vides socials, en l'àmbit psicològic, en l'àmbit laboral... Per això, les famílies també se'n veuen afectades.

El càncer és una malaltia universal, és a dir, ens pot passar a tots. Però no tots tenim les mateixes oportunitats a l'hora

d'entomar la malaltia. Per exemple, hi ha persones que estan soles i no tenen cap mena de recolzament, gent que, per culpa de la malaltia, ha hagut de deixar la feina i, com a conseqüència, la seva economia ha baixat i no poden pagar les despeses bàsiques com l'habitatge o el menjar. L'Associació d'Ajuda contra el Càncer procura que totes les persones tinguin les mateixes condicions. És a dir, si una persona està necessitada econòmicament, se li proporciona ajuda en aquest aspecte. A més a més, també ofereixen tallers, xerrades, etc. per a què les persones tinguin un lloc on es puguin relacionar amb gent que està passant per la seva mateixa situació.

És clar que el principal objectiu de l'associació és ajudar les persones que tenen càncer, però, a més a més, també ajuden els familiars d'aquestes persones, ja que moltes vegades les famílies tenen moltes dificultats per assimilar la situació. D'aquesta manera, podem veure que la visió que té l'associació és holística pel fet que no només es centra en la malaltia des d'un prisma mèdic, sinó que s'endinsa, alhora, en la dimensió emocional i afectiva dels pacients i familiars. De fet, les persones que pateixen aquesta malaltia passen per unes fases psicològiques, les quals van de la negació a l'acceptació de la situació sobrevinguda arran del diagnòstic.

Cada persona ha de fer front a un canvi en el seu estat de salut, la qual cosa té uns impactes transversals en totes i cadascuna de les esferes de la seva vida. Així doncs, en l'associació s'intenta que aquest procés es pugui transitar de la millora manera possible. D'aquesta manera, es procura evitar que el pacient romangui engronat en alguna de les fases psicològiques associades a com encarar la malaltia, tant individualment com socialment.

Això ens fa reflexionar i veure que moltes vegades les persones només ens centrem en allò material. És a dir, la majoria de gent té el concepte d'ajudar donant diners, excloent-hi altres dimensions. A través d'aquesta associació, ens hem adonat que ajudar també suposa tenir en compte la necessitat de recolzament social i afectiu.

Al seu torn, es treballa de forma equitativa per tal que cada persona pugui ser atesa segons les seves necessitats. Així doncs, les diferents formes d'ajuda depenen de les circumstàncies de cadascú, prioritzant un eix o un altre en funció de cada cas.

En conclusió, si realment volem ajudar i aconseguir que els malalts i la gent afectada per aquesta malaltia rebin ajuda de forma equitativa, el que hem de fer és desplaçar el suport d'un únic prisma econòmic i incorporar-hi

els vessants afectius i psicològics. Acompanyar és, doncs, fer-se càrrec d'una dimensió integradora de la persona, composta tant per elements materials com

subjectius, els quals són indissociables entre si mateixos.

DRETS DE LES TREBALLADORES I DELS TREBALLADORS

Trencant estereotips i construint igualtat

Aquest article tracta sobre les desigualtats que troben els treballadors a les seves respectives empreses i com les CCOO fan la seva feina i actuen sobre aquests fets quan un treballador els demana ajuda.

La creació

La Confederació Sindical de Comissions Obreres de les Illes Balears es va fundar l'any 1964 durant la dictadura de Franco. El seu principal objectiu era i és protegir els drets laborals i socials dels treballadors i lluitar per la justícia social.

Han tingut un paper molt important en la lluita contra la dictadura i en la transició a la democràcia a Espanya.

En l'actualitat, són un dels sindicats més importants d'Espanya, amb més d'un milió de membres i tenen un paper important en la negociació amb les empreses i les administracions públiques. També s'encarreguen de protegir els drets laborals en els tribunals i promouen polítiques públiques per a millorar l'ocupació digna i la protecció social.

La tasca de CCOO

L'associació CCOO, com a sindicat de treballadors a Espanya, té com a funció la defensa dels drets laborals, socials i econòmics de les persones que hi estan afiliades o simplement dels treballadors que tenen problemes amb les empreses on fan feina.

A més de la seva labor de representació i defensa dels treballadors, CCOO també es dedica a promoure la formació i fomentar la col·laboració amb altres organitzacions sindicals, ja que ofereixen assessorament i suport legal als treballadors en qüestions laborals, com acomiadaments, reclamacions salarials o situacions de conflicte en l'àmbit laboral. També ofereix serveis d'orientació i de formació per millorar l'ocupabilitat dels treballadors.

La negligència laboral

Els treballadors solen desconèixer molts dels seus drets laborals, ja que, fins al dia d'avui, en els sistemes educatius no se'ns proporciona aquesta informació tan important pel dia a dia laboral de cara al futur. Això provoca que les persones hagin d'informar-se pel seu compte, o bé acudir a

associacions com CCOO o altres per així poder reivindicar els seus drets com a treballadors i protestar per les injustícies patides, els motius de les quals solen desconèixer d'entrada.

Com les desigualtats de gènere impacten en l'àmbit laboral

A la vida laboral es poden trobar moltes desigualtats i de diferents tipus. Entre elles, la bretxa salarial per raó de gènere és una de les desigualtats més destacades. Les dones, de mitjana, tendeixen a guanyar menys que els homes per la mateixa feina o per feines d'igual valor (l'any 2020, la diferència salarial anual entre un

Casos reals

Una noia, la qual treballa en una empresa, veu que tots els seus companys van ascendint a poc a poc, mentre que ella es queda en

home i una dona era de 4.915 euros anuals, la qual cosa, en termes percentuals, es tradueix en un 28,6% menys). Aquesta, endemés, es manifesta en un accés limitat a llocs de lideratge, la qual cosa suposa que les dones solen estar subrepresentades als nivells superiors de les organitzacions. Sovint, es troben amb barreres i prejudicis que els dificulten l'ascens a llocs de d'importància laboral i presa de decisions.

La desigualtat de gènere, al seu torn, pot materialitzar-se en fenòmens socials més greus com l'assetjament sexual, situació que exemplifica de manera violenta la discriminació de gènere. De fet, aquest situa les dones en una posició d'inferioritat als seus llocs de treball, la qual cosa crea un ambient laboral hostil que limita les seves oportunitats professionals. Aquestes situacions comentades anteriorment poden ser molt perjudicials per al seu context com a treballadores, així com en el seu àmbit personal, sobretot a nivell psicològic i emocional.

el mateix lloc de treball contínuament. Aquest és un dels escenaris de discriminació laboral que les CCOO reben freqüentment. Sabent això, l'actuació del sindicat seria posar

en marxa el seu protocol, el qual consisteix a investigar l'empresa, (contractes, documents oficials, etc.) i, a partir d'aquí, treballar sobre aquest cas. En el supòsit que fos necessari, l'associació duria el

Conclusió

Per acabar, amb aquest article volem expressar que l'eliminació de les desigualtats de gènere en l'àmbit laboral no és només una qüestió de justícia social, sinó que també és crucial per al desenvolupament econòmic i la construcció de societats equitatives. En apoderar les dones i brindar-les igualtat d'oportunitats al món laboral, es pot aconseguir un progrés significatiu cap a una societat més justa i igual per a tothom.

cas als tribunals, mentre que una segona possibilitat consistiria a establir una negociació amb l'empresa per tal d'arribar a un pacte amigable

Rompent barreres, creant oportunitats

En aquest article, desenvoluparem la concepció de la justícia en l'àmbit laboral, concretament en l'àmbit del sector de serveis de Menorca.

Per poder aprofundir en aquesta temàtica, ens centrarem en la tasca duta a terme pel sindicat Comissions Obreres de Menorca, el qual defensa els drets laborals dels treballadors.

***L'època
franquista, el
detonant final.***

Aquest sindicat es va formar a l'època franquista. Al llarg d'aquest període, el dictador espanyol va exercir un poder tirà sobre les situacions que podien viure els treballadors i aquests no tenien cap possibilitat de revolta contra ell.

Qualsevol classe de revolta podia ser condemnada amb el pitjor dels finals, és a dir, amb la mort. Després d'aquesta situació insostenible per molts dels treballadors d'aquella època, es varen començar a donar les primeres passes per defensar els drets de cadascun d'ells. En aquest moment, s'inicien els orígens de Comissions Obreres per donar solució als problemes que trobaven les persones

treballadores en relació amb la seva ocupació.

Al llarg dels anys, els sindicats han anat adquirint molt més pes en la societat, especialment en el sector laboral i en les ajudes necessàries per als treballadors/es.

En l'actualitat, Comissions Obreres és un dels sindicats més importants d'Espanya, amb més d'un milió de membres, i té un paper important en la negociació amb les empreses i les administracions públiques. **(I)**

Els sindicats en el dia a dia

El seu principal objectiu és protegir els drets laborals i socials dels treballadors i lluitar per la justícia social. També s'encarreguen de protegir els drets laborals en els tribunals i promouen polítiques públiques per a millorar l'ocupació digna i la protecció social.

En el seu dia a dia, es troben en diferents situacions on generalment els treballadors reclamen que no se'ls garanteixen els drets que haurien de tenir. Moltes vegades els sous no són equivalents a la quantitat d'hores treballades, entre d'altres

situacions que generen desigualtats socials i econòmiques.

A Menorca, en els serveis d'hostaleria, per exemple, ens trobem casos en què els directors de les empreses no paguen amb sous justos els seus empresaris. És en aquest moment quan entren a escena els sindicats, quan aquestes persones es queixen per la injustícia en la qual es troben.

Es du a terme una mediació o acord entre les persones afectades i, en cas de no arribar a un acord, es fan judicis per tenir tractes més equitatius. Aquests judicis són processos molt lents, en els quals es dona un poder total al jutge i no sempre és del tot raonable.

Quant a la seva feina i el ressò que pot tenir, les xarxes socials i pàgines web difonen, en infinitud d'ocasions, campanyes de desinformació mediàtica. D'aquesta manera, se'ns dona una imatge completament falsa o contrària del que realment són els sindicats i de la seva feina, el que fa que arribem a pensar contràriament al seu objectiu. Es pot veure un exemple a la [UGT](#) "*Bulos, fake news y posverdad: La mentira perjudica al movimiento sindical*" on acusen i desprestigien el treball dels sindicats.

Aquestes persones no solen reclamar els seus drets perquè no són conscients del que realment els pertany.

Les comissions en el futur

Després d'haver tractat diferents aspectes útils per entendre la visió dirigida cap la justícia des de les Comissions Obreres, es pot començar a plasmar la conclusió d'aquest article.

Així doncs, hem triat la temàtica de la justícia laboral per poder transmetre les nostres idees d'un concepte que considerem és escassament abordat als grans mitjans de comunicació, però que afecta moltes més persones de les que podem imaginar.

Per últim, agraïm la predisposició de les Comissions Obreres per deixar-se entrevistar i per compartir la seva visió de la justícia, i les ajudes que donen als treballadors/es dia a dia.

Relacionat amb la feina feta per aquesta associació, volem destacar el paper d'aquest sindicat amb el tractament de les diferents situacions laborals de treballadors/es, sobretot per la seva vocació vers la justícia.

La justícia és un dels drets que més es desitgen tenir assegurats al llarg de la nostra vida, i encara més en la nostra professió del dia a dia. En aquesta part de l'article,

convé recordar el filòsof Immanuel Kant, el qual ja va tractar en diferents ocasions la justícia.

Segons Kant, l'ésser humà ha d'actuar segons el principi d'universalitat, és a dir, que totes les persones puguin actuar de la mateixa manera, sense que hi hagi contradiccions. A més, també es refereix a la reciprocitat de les nostres accions, i que hauríem d'actuar de la mateixa manera en què desitgem que ho fessin amb nosaltres.

Finalment, podem relacionar la labor de l'associació visitada amb aquesta idea kantiana, ja que aquests sempre actuen de manera altruista amb les persones que ho necessiten, proposant la idea de justícia com a ideal universal, sense restriccions.

ECOLOGISME I DRETS DELS ANIMALS

Té Menorca un futur sostenible?

El GOB Menorca ha estat intentant fer possible l'economia de l'illa juntament amb la sostenibilitat durant 46 anys.

1973, el naixement del GOB.

El GOB Menorca és una associació ecologista sense ànim de lucre que es va crear arran d'una altra associació, la qual era el GOB (Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa) a Mallorca. Aquesta organització va néixer des d'un grup d'observadors d'aus, els quals van començar a preocupar-se per la natura i la sostenibilitat de l'illa mallorquina.

En aquest grup, hi havia gent de totes les Balears, i des d'aquell moment es van crear les organitzacions de Menorca, Eivissa i Formentera, a les quals, actualment, hi ha 1500 socis. Els temes principals que es tracten al GOB són l'ecologisme, conservació del medi ambient i fauna i sostenibilitat, entre d'altres.

Ens agradaria remarcar un aspecte de l'entrevista que li vam fer a Tòfol Mascaró, un treballador del GOB llicenciat en biologia: "Encara que la gent pensa que som una associació per als animals, nosaltres també vetllem per a

l'ésser humà i entenem que l'humà no pot ser feliç si no hi ha un bon entorn."

Com es pot ajudar?

Com hem dit abans, el GOB és una associació sense ànim de lucre. Ara bé, per tal de finançar-se, els seus socis paguen una quota anual per a poder formar-hi part i poder dur a terme totes les activitats i treballs que hi fan.

El GOB vol reivindicar els drets de la natura, ja que és el més important del planeta. Com tots sabem, no hi ha un planeta B i necessitem conservar aquest de la millor manera possible per a què les futures generacions puguin tenir un planeta sostenible. Constantment, es duen a terme activitats per a les persones que volen aportar a la causa del GOB i anar més enllà, com fer replegades de fems a les platges de Menorca, o tallers pels més petits per conscienciar-los sobre la importància d'apreciar la seva illa i respectar-la.

Què ens sembla important del treball que fa el GOB a l'illa?

Des del nostre punt de vista, creiem que el GOB és una associació necessària per a tot els llocs que hi ha al món, ja que, apart d'ensenyar, d'ajudar i de treballar per la millora del medi ambient, ens proporciona activitats i sostenibilitat per a què tothom pugui fer de la nostra illa un futur millor i que les properes generacions puguin gaudir d'una illa cuidada i sostenible.

La seva manera de treballar és un exemple a seguir per a molts de joves. Nosaltres ens hem interessat molt pels temes que es tracten a l'organització. La xerrada que vam tenir amb en Tòfol va ser molt conscienciant, ja que ens vam adonar de què Menorca necessita molts canvis que nosaltres, com no som expertes, no podem veure.

Ell ens va explicar alguns d'aquests problemes a solucionar i nosaltres, a aquest article, anem a explicar-los per a què tothom es pugui adonar del que hem de fer per a un millor futur i ens conscienciem de què la nostra illa està molt contaminada.

Un dels punts més importants que volem tractar és la justícia mediambiental. És un tema que nosaltres, com a ciutadanes, podem no tenir-ne una visió del tot clara, però, tot i així, sabem que

hi ha molts elements que estan involucrades dins d'ella.

La justícia mediambiental no només concerneix els animals i les plantes, sinó que també ens implica a nosaltres, els humans. Tenim un paper molt important de cara a la natura, sobretot pel fet que és a les nostres mans tenir-ne cura o destruir-la. Volem donar a veure que el treball que fa el GOB és complicat, i més si nosaltres no posem de la nostra part. Com a ciutadans, hauríem d'ajudar a la neteja de platges i boscos, a mantenir la nostra illa amb un estat molt bo, a la reducció de CO² i al reciclatge. Si aquest fet segueix sent irrellevant, les futures generacions no podran gaudir la illa que nosaltres tenim.

També volem presentar les conseqüències que rebrà la Terra si no intentem canviar els nostres costums de mals hàbits que no tenen en compte la natura. Algunes de les conseqüències que això causa són les que indiquem a continuació. En primer lloc, el turisme massiu genera grans dosis de contaminació que, si bé proporciona un cert guany econòmic, impossibilita la sostenibilitat ambiental fruit de les emissions de CO₂ a l'illa. Endemés, la distribució de recursos que genera aquest sector acaba enriquint propietaris hotelers i empobreix els treballadors, amb pujades de preus pensades per a

turistes que venen a Menorca en detriment dels recursos dels residents a l'illa.

Per altra banda, l'augment de CO₂ està fent mal a la vida marina, principalment afectant la planta que fa més bé a l'illa: la posidònia. És una de les plantes que genera més oxigen i que ajuda a netejar les cales menorquines i prevé l'erosió litoral. També és el menjar i refugi de diverses espècies marines i organismes com sarpes, la tortuga verda i eriçons marins.

Si la posidònia hipotèticament s'extingís o se'n reduís la massa de praderies dràsticament, les aigües serien més tèrboles i menys oxigenades i l'erosió de l'arena a les platges seria molt més pronunciada. És més, no es produiria sorra i els ous i larves de moltes espècies no arribarien a ser adultes.

Quant als perills principals que amenacen la posidònia, són els ancoratges d'embarcacions i les xarxes d'arrossegament il·legals, així com la introducció d'espècies invasores al fràgil ecosistema marí i l'abocament d'aigües fecals o amb residus químics.

Per altra banda, l'activitat humana està essent la principal causant del canvi climàtic. Aquest té com a principal efecte les pujades de temperatura. De cada vegada aquestes pugen més, juntament

amb l'escalfament de l'aigua. Aquest fet està causant la mort d'algunes espècies marines perquè no en suporten l'excessiva calor o perquè la seva alimentació està sent destruïda per aquest canvi..

Tot el caos que estem causant a l'illa l'estem causant a les pròximes generacions, i totes les conseqüències que hem explicat als paràgrafs anteriors, a poc a poc, s'aniran incrementant, empitjorant més i més l'ecosistema tan fràgil de la nostra illa. Canviar-ne el rumb es troba a les nostres mans.

La conclusió que hem pogut extreure és que per a millorar el futur de la nostra illa necessitem molta implicació per part de tota la població i especialment conscienciar les noves generacions de què hem de salvar el planeta i preservar-ne el medi natural.

La majoria de gent creu que no podem fer gaire cosa al respecte sobre aquestes transformacions nocives que estem creant a l'illa, però el GOB no pensa així. Aquesta associació ecologista està guanyant cada vegada més reconeixement entre els ciutadans i promovent el seu objectiu: una Menorca neta per les pròximes generacions.

FEMINISMES I LGTBIQA+

Brilla el arcoíris en Menorca

El colectivo LGTBIQA+ cada vez está más presente en la isla, llenándola de vida. Hemos entrevistado al presidente de la asociación DIVERXIA, Andrés Armengol, para hablar de esta explosión de colores.

DIVERXIA

La asociación DIVERXIA fue fundada en 2019 de una manera espontánea. Por primera vez, en 2018, se juntó gente del colectivo para preparar la celebración de los 50 años de la revuelta de Stonewall, la cual tuvo lugar un año después.

Revuelta de Stonewall (28/06/1969)

Dicha revuelta consistió en una serie de manifestaciones espontáneas y violentas en protesta contra una redada policial que tuvo lugar en la madrugada del 28 de junio de 1969 en un pub conocido como Stonewall Inn. Fue la primera vez en la historia de los Estados Unidos que la comunidad LGTBIQA+ luchó contra un sistema que perseguía a personas no heteronormativas.

Tras la celebración en Menorca del Orgullo LGTBIQA+ en 2019, un grupo de gente variado pidió que las celebraciones se alargasen y que no se redujesen a un solo día, sino que hubiese una constancia de actividades que contribuyeran a generar un espacio seguro donde poder ser quién eres en realidad, sin tener ningún miedo.

Intentaron dar visibilidad a todos los que no entran dentro de la heteronormatividad, y se empezaron a llevar a cabo actividades como cinefóruns, fóruns, reuniones y encuentros de gente que no se conocía previamente, etc. Con estas

actividades, la gente se fue conociendo y vieron que no estaban solos. Por tanto, se les fue dando más visibilidad.

El colectivo durante los años:

El colectivo ayer

No es un secreto que, durante los últimos años, la prensa no ha

hablado con frecuencia de estos temas, dado que no estaban bien vistos. Si se mencionaba al colectivo, nunca era positivamente, ya que durante tiempo se les consideró como enfermos mentales y se les había asociado con enfermedades graves o conductas incorrectas. De hecho, la pandemia de SIDA en la década de los 80 fue apodada como "el cáncer gay". Parece que esta clase de pensamientos quedan muy lejos, pero el entrevistado nos confesó que, al declararse como homosexual ante su padre, este le dijo que acabaría como el conocido Freddy Mercury, muerto de SIDA. Salir del armario en ese entonces era visto, desde una perspectiva homófoba, como un acto egoísta y no había razón para estar orgulloso, sino una vergüenza. Incluso si los niños recibían acoso de algún tipo por ser diferentes recordad mantener la concordancia en cuanto a número entre sustantivo y adjetivo, el docente no hacía ni decía nada a su favor. Sólo subrayaba la rareza del niño y que, por lo tanto, era normal que fuese la diana del odio de los demás.

De hecho, antiguamente se practicaban las conocidas como terapias de conversión para ser "normales", donde les enseñaban, de manera forzada y mediante torturas, qué es lo que les debería gustar y excitar.

El colectivo hoy

Por suerte, hoy en día hemos evolucionado mucho de cara al colectivo LGTBIQA+. Nos dice Andrés, el presidente de la asociación *Diverxia* y profesor de filosofía, que ahora en las aulas la gente dice abiertamente que pertenece al colectivo y que hace tan solo diez años esto era impensable. Quien tenía el valor de hacerlo, debía soportar ser el blanco de bromas, burlas y ataques. Esto último aún ocurre desgraciadamente, pero a mucha menor escala.

En el IES Cap de Llevant, centro educativo en el que ejerce el entrevistado, Andres Armengol, así como Raquel De Las Heras - coordinadora de la comisión de Coeducación del centro-, la coeducación se ha incorporado como eje para combatir las violencias machistas y LGTBIQfóbicas. Esto, desde la experiencia de Andrés, se aplica más a los jóvenes. Se ve que los niños de hoy en día van más avanzados en este aspecto que las personas mayores. Esto ocurre porque el colectivo LGTBIQA+ ya forma parte de nuestro léxico y nuestro día a día, mientras que la cultura de antes se basaba en el odio a este colectivo. Odio que persiste a día de hoy, ya que en tan solo 14 países de los 208 que existen reconocen por ley a las parejas del mismo sexo. De hecho,

incluso en estos países se discrimina a las parejas no heteronormativas a la hora de la verdad en cuestiones de filiación. Al querer adoptar, la mayoría de Estados siempre priorizan las uniones de personas cisheteronormativas por delante de cualquier pareja homosexual.

Primera marcha del Orgullo LGTBIQA+ en Menorca (2019)

Las dos Menorcas:

En Menorca, cuando llega el verano, todo es bienvenido. podemos amar libremente y demostrarlo en todo momento; pero, al llegar noviembre, cuando todos se van, empiezan los prejuicios. Todo lo que antes era bienvenido, ahora se mira con malos ojos.

Si una asociación de esta clase, como puede ser *Diverxia*, se hubiese querido crear hace diez años en Menorca, es muy probable que hubiese fracasado. Esta isla siempre ha estado marcada por costumbres vetustas, con una tendencia a la endogamia y a la cerrazón cultural, sobre todo en pueblos más rurales.

Durante un tiempo, la gente parecía tolerar al colectivo, pero sin llegar a respetarlo. Presuntamente, cada uno podía hacer lo que quisiese, pero sin llamar mucho la atención y molestar al resto. La paradoja de la tolerancia: soportar a los demás al precio de que escondan quiénes son.

A pesar de que ahora, gracias a la implicación de los adolescentes y el avance social, más gente se está implicando en la causa, aún hay muchas instituciones que solo se comprometen en días puntuales, pero a la hora de poner soluciones a largo plazo, no muchas dan el paso.

No juzgues un libro por su portada

El error más grande es asumir el género o sexualidad de una persona por su apariencia. Hay muchos factores que contribuyen a que esto sea tan común, como por ejemplo la presunción de la heterosexualidad, a no ser que se manifieste una elección contraria a ella. Juzgar a una persona por cómo se mueve, cómo viste o cómo habla sin conocerla conlleva ejercer un acto discriminatorio por el mero hecho de cómo se muestra. Este miedo a ser marginado muchas veces crea la necesidad de utilizar una máscara para encajar en la sociedad y

pasar desapercibido. Por el contrario, es imperioso reivindicar el papel imprescindible de la diversidad como un valor humano del que sentirse orgulloso y no avergonzado.

Por desgracia, las personas que salen del armario aún deben soportar comentarios ignorantes como "¿Te gustan las chicas? ¿Pero no te gusto yo, no?" que en el entorno cisheterosexual no se escuchan o, en ámbitos de deporte, a veces, los profesionales, cuando salen del armario, reciben comentarios de odio hasta el punto de recibir amenazas de muerte. Por culpa de estos comportamientos, mucha gente tiene miedo a mostrarse cómo es y vive en una mentira. Gracias a Andrés, sabemos que esto es más común de lo que parece.

Somos el cambio

Hoy en día, un 78% de los ciudadanos en España se declara heterosexual y un 12% se identifica con otro género. Además, está situado como el tercer país con más ciudadanos a favor del matrimonio homosexual.

El futuro del colectivo parece ser cada vez mejor, dado que las nuevas generaciones ya no entienden ese odio irracional que antes estaba tan presente en las mentalidades de todos. Los jóvenes de hoy ya no están orgullosos de ser homofóbos o transfóbos. La diversidad se ha convertido en la nueva realidad.

La gente es por fin libre de expresarse y saber que no está sola. Cada vez hay más asociaciones o organizaciones que luchan por los derechos de las personas que pertenecen al colectivo LGTBIQA+, ayudan a las personas que lo necesitan o las acompañan en el proceso de enorgullecerse de quiénes son mediante actividades didácticas para visibilizar al colectivo. Lo más importante es respetarnos entre todos y escucharnos, y a quién lo necesite, dedicarle el tiempo necesario para que se sienta cómodo y seguro con quien es y con los demás. Todos tenemos una sexualidad que nos acompaña toda la vida y no debemos olvidar que "la sexualidad humana tiene muchas caras". Transmite amor, no odio.

La venta del cuerpo como objeto sexual en Menorca

La asociación de *Médicos del Mundo* lleva desde agosto de 2021 trabajando en el proyecto de personas en situación de prostitución

Médicos del mundo

Médicos del mundo se fundó en 1980 y es una asociación independiente que trabaja para hacer efectivo el derecho a la salud para todas las personas, especialmente para las poblaciones vulnerables, excluidas o víctimas de catástrofes naturales, hambrunas, enfermedades, conflictos armados o violencia política.

“Médicos del Mundo”. (n.d.). In *¿Quiénes somos?*

Su proyecto principal es la erradicación de la exclusión severa, englobando en ella personas sin hogar, drogodependientes, víctimas de la violencia de género y personas en situación de prostitución.

2021, año en que comienza el proyecto en Menorca.

Menorca siempre ha sido una isla representativa de la paz, ya que se ha creído que en ella no hay

mucha delincuencia ni tampoco prostitución, pero gracias al diagnóstico que realizó *Médicos del mundo*, previa solicitud del Ayuntamiento de Mahón, hemos podido comprobar que hay más prostitución de la que esperábamos.

Además, en 2022, 250 personas en situación de prostitución fueron atendidas por esta asociación. Del total, la mayoría fueron mujeres y mujeres trans*, salvo el caso de un hombre en situación de prostitución homosexual. “El 100% de los consumidores fueron hombres”, menciona Rocío, coordinadora del área de violencia machista de *Médicos del Mundo*.

¿Cómo ayudan a las personas que están en situación de prostitución?

Médicos del mundo se centra en la reducción de daños tanto psicológicos como físicos, ayudando a las personas que se

dedican a la prostitución¹ con los trámites administrativos, tales como el empadronamiento local y la obtención de la tarjeta sanitaria. La mayoría son mujeres inmigrantes que se encuentran en situación irregular en nuestro país, las cuales, al no tener un permiso de residencia, les es muy difícil conseguir un trabajo.

Una vez la persona decide salir de ese entorno, le brindan ayuda psicológica, indispensable en su situación.

Se comprometen a ayudarlas y asesorarlas en trámites con la administración debido a su situación irregular y, por último, darles apoyo para que vuelvan a integrarse en la sociedad.

La realidad de la prostitución en Menorca

En general, la prostitución ha ido desapareciendo de los clubes y pasando a la ocultación de los pisos clandestinos, que es el caso más frecuente en Menorca. Además, se ha dado un incremento de páginas web monotemáticas de prostitución, en las que la persona que requiere los servicios de prostitución puede elegir la mujer que haya disponible en su zona y se le comunica el

tiempo que tardará en llegar. Estas páginas aseguran al cliente que, en un plazo máximo de 30/40 minutos, se personará en su ubicación la prostituta, la cual no tiene constancia de cuánto tiempo durará el servicio.

Las mujeres que trabajan en pisos de prostitución - que están 24 horas activos - pueden llegar a trabajar más de 20 horas diarias, en las que tienen que estar maquilladas y preparadas para hacer el pase. Éste consiste en un desfile o presentación en la que el putero² puede ver a las mujeres disponibles y elige la que él desea, pactando y pagando el precio con el proxeneta antes de entrar en la habitación con la prostituta.

La mayoría de las mujeres que trabajan en el piso también suelen vivir en él. Por ello, los proxenetes se aprovechan de esta situación, exigiéndoles un alquiler mucho más elevado debido al abuso de poder que ejercen sobre ellas.

En Menorca, los núcleos más importantes donde encontramos mayor índice de prostitución son Ciudadela y Mahón.

Normalmente, en Menorca, entre el 95% y el 98% de las personas en situación de prostitución no trabajan por voluntad propia, sino

---

¹ En Menorca, hombres, mujeres trans* y mujeres trabajan en el ámbito de la prostitución.

² Hombre que tiene relaciones sexuales con prostitutas y paga por su servicio. El 97,7% son varones.

que se ven forzadas a ello por su situación irregular y las necesidades económicas precarias en las que se encuentran fruto de ello.

¿El vacío legal podría ser el problema?

En Europa hay un vacío legal en cuanto a la prostitución, ya que no se sabe cuál es el posicionamiento de cada Estado.

Para abordar la prostitución en las sociedades se tiende a dividir en dos posturas, la legalización y la abolición de esta.

La legalización de la prostitución es una de las posiciones que han elegido algunos países de Europa (Alemania, Austria y los Países Bajos) para mejorar la salud social y condiciones de vida de las mujeres que se dedican a dar estos servicios. No obstante, está comprobado que sigue habiendo redes de esclavitud sexual a pesar de que la mayoría ofrecen este servicio por voluntad propia y, además, tienen derechos como cualquier otro trabajador: paga sus impuestos, baja por enfermedad, una pensión futura y también el derecho a paro. Ahora bien, una de las consecuencias de la legalización podría ser que se incrementase la prostitución, como ocurrió en Alemania.

Por otro lado, al abolir la prostitución, habría posibilidades de que la prostitución disminuyera y no se encontrarían problemas para denunciar a los clubs, proxenetas y personas que consumen la prostitución, ya que estaría ilegalizado el negocio. No obstante, un efecto indeseado podría ser que creciese el tráfico de explotación sexual y eso tampoco sería bueno para las personas que están en situaciones de prostitución.

En mi opinión, el problema de la prostitución existe por la convergencia de algunos factores como las desigualdades económicas, éticas y, sobre todo, la cultura misógina que aún nos persigue en pleno siglo XXI. Como he mencionado antes, la mayoría de personas en situación de prostitución en Menorca son mujeres inmigrantes sin papeles en nuestro país. Sus circunstancias personales y económicas, así como el impacto de las desigualdades de género, económicas y étnicas, las llevan a verse forzadas a esta actividad. No se trata, pues, de una elección, sino del empuje a la mera necesidad por la supervivencia o, dicho de otro modo, verse abocadas a la explotación sexual fruto de la desesperación.

Conclusión

Para concluir este trabajo, explicaré por qué he optado por este tema y sobre todo el porqué de haber elegido la asociación de *Médicos del mundo*.

Antes de seleccionar la temática de mi trabajo, tenía claro que quería realizarlo sobre un ámbito social en el cual entraban la mayoría de asociaciones que nos planteó nuestro profesor de Filosofía, Andrés Armengol. Entonces, de todas las que había, me decanté por las que me interesaba más entrevistar, habiendo realizado previamente una búsqueda acerca de *Médicos del mundo*, una asociación de la que había escuchado hablar, pero

nunca me había parado a investigar sobre sus diferentes proyectos.

Para finalizar, el tema que elegí para este trabajo fue gracias a la entrevista que hice a Rocío López y su compañera, quien se encuentra en proceso de prácticas. La mayoría del tiempo hablaron de la situación de la prostitución en Menorca. No había oído hablar mucho de ello y ellas me abrieron los ojos, haciéndome comprender que el nivel de prostitución en Menorca no está en tan buenas condiciones y por eso me decanté por este tema. Mi voluntad es, pues, la de transmitir su mensaje.

INCLUSIÓ SOCIAL

Las discapacidades intelectuales no son límites

Las asociaciones y fundaciones de personas con discapacidades intelectuales siguen luchando para conseguir la igualdad en Menorca.

La fundación Carlos Mir, que se creó en 1984 para las personas con discapacidades en Menorca, proporciona recursos tanto a usuarios como a otras asociaciones, por ejemplo, TEA Menorca. Ésta es una asociación sin ánimo de lucro que lleva 14 años facilitando ayudas a las personas con espectro autista y sus familiares.

Las diversidades funcionales y el TEA

Las discapacidades intelectuales causan ciertas limitaciones en el funcionamiento mental y en habilidades como la comunicación, el cuidado personal y las destrezas sociales.

Dentro de las discapacidades, tenemos por ejemplo el espectro autista, un trastorno del neurodesarrollo y de origen neurobiológico que afecta al sistema nervioso y al funcionamiento cerebral. Este trastorno es presente durante toda la vida de la persona y se caracteriza por provocar alteraciones en la comunicación, las interacciones sociales y la conducta.

No presenta ningún rasgo físico asociado, ya que su gran variabilidad y su carácter

heterogéneo hacen que sea un trastorno invisible y, a veces, difícil de diagnosticar.

Para ayudar a la gente con dificultades como las nombradas anteriormente, se crean asociaciones con el objetivo de proporcionar ayudas y mejorar el bienestar de las personas con necesidades específicas debidas a deficiencias intelectuales o motoras. Estos centros ayudan a fomentar y desarrollar sus capacidades. Además, les dan la oportunidad de realizar actividades productivas que socialmente no están asociadas a las personas con estas condiciones, como trabajar o vivir solas.

Todas las fundaciones y asociaciones que se dedican a incluir a estos colectivos les ayudan a afrontar problemas del

día a día, relacionarse, adaptarse a los cambios y así poder tener una vida cotidiana lo más equilibrada y completa posible.

Inclusión social de los usuarios

Estas asociaciones, además de buscar el bienestar de los usuarios, quieren eliminar las barreras existentes y, así, conseguir una sociedad que garantice los derechos de todas las personas con diversidad funcional. Para lograrlo, promueven su inserción sociolaboral y su formación académica.

En el caso de TEA Menorca, a nivel escolar trabajan para que puedan estar en el aula con el resto de los compañeros, teniendo en cuenta sus dificultades. Buscan que los niños con trastorno del espectro autista no se sientan excluidos y que las personas de su entorno vivan el autismo con naturalidad. Uno de los errores que se suele cometer es generalizar el autismo y dar por hecho que todas las personas que lo padecen comparten las mismas dificultades. El principal foco de atención no está en crear métodos para que les resulte más fácil el aprendizaje, sino en fijarse en las dificultades de cada uno, es decir, llevar a cabo una metodología donde la atención sea personalizada para que así el resultado sea más eficiente.

Por otro lado, la fundación Carlos Mir está más enfocada en el ámbito laboral y trabaja para proporcionar empleos apropiados a los usuarios. Colabora con diferentes empresas, las cuales les encargan tareas sencillas que los usuarios pueden realizar. Aunque no sea posible que los usuarios se lleven alguna remuneración, el simple hecho de saber que han trabajado y creado algo con utilidad ya es suficiente para ellos. Muchas veces hay tareas que no todos los usuarios tienen la facilidad de realizar y lo que hacen los educadores es dividir el trabajo, teniendo en cuenta sus capacidades, para así llevarlo a cabo con la ayuda y participación de todos.

La equidad en cuanto a las personas con diversidades funcionales

A pesar de la ayuda que ofrecen estas asociaciones, sigue habiendo casos donde los usuarios son excluidos directa e indirectamente de la sociedad. Por lo tanto, para poder conseguir la igualdad de oportunidades para todos los ciudadanos, a veces se tienen que ofrecer ayudas y tratos específicos teniendo en cuenta las dificultades e impedimentos de cada uno. Es por este motivo que se crean ayudas legislativas, económicas, sanitarias y de servicios sociales,

siempre y cuando el grado de discapacidad del usuario sea mayor al 65%. Hay gente a quien le parece injusto que los usuarios reciban este tipo de ayudas porque creen que son privilegios. Es en este momento en que se plantea el debate social de si la equidad para que todos seamos iguales es justa o no. Al tener cierto tipo de discapacidades, estas personas necesitan ayudas más específicas en comparación al resto. Por eso, para conseguir una igualdad, a veces es necesario darles a ellos más material de apoyo para que les sea igual de sencillo que a nosotros su día a día.

En resumen, las asociaciones y fundaciones que luchan contra las injusticias y la exclusión social de las personas con discapacidades intelectuales son esenciales. Gracias a ellas, que trabajan por la equidad, es posible llegar a una sociedad más justa e igualitaria, ya que la equidad es la clave para alcanzar el camino hacia la igualdad del mayor número posible de personas.

¿Qué es y cómo viven las personas con TEA?

En este artículo recopilamos la información más relevante sobre las personas con TEA

¿Qué es el TEA?

Probablemente todos conocemos la palabra autismo, pero ¿realmente sabemos qué es? Muchas veces hemos escuchado esta palabra en forma de insulto, o simplemente como un adjetivo calificativo para una persona tranquila, pero no nos hemos parado a pensar cómo se sienten las personas diagnosticadas con TEA al oír estas acciones.

El Trastorno del Espectro Autista es un trastorno del neurodesarrollo que, en general, presenta dificultades en la comunicación y en el ámbito social. Hay que tener en cuenta que el autismo no es una enfermedad, sino una serie de dificultades a la hora de captar las percepciones y su forma de expresarse. A veces, a las personas autistas se les hace difícil reflejar lo que quieren transmitir y hay una dificultad a la hora de comunicarse y percibir lo que realmente se quiere expresar. Dentro del autismo, cada persona es diferente. Por ende, las personas con esta condición pueden presentar distintos grados: hay personas que

pueden vivir de manera independiente, sin la necesidad de una ayuda tan constante, mientras que otras precisan de ayuda constante para llevar a cabo las tareas más cotidianas e importantes.

¿Qué complicaciones tiene una persona con Trastorno del Espectro Autista?

No todas las personas con Trastorno del Espectro Autista tienen las mismas complicaciones, ya que cada uno experimenta diferentes molestias o dificultades.

Para una persona autista, ser totalmente independiente suele ser muy poco habitual. El TEA provoca una gran dificultad para seguir una rutina constante, es muy normal que se olviden de los hábitos más vitales, como comer o dormir debido a la gran facilidad con la que se distraen en otras cosas que tengan más interés para ellos. Por ello, normalmente necesitan un apoyo para que puedan tener una vida saludable en todos los aspectos.

Por otro lado, unas de las dificultades más notorias de las

personas con TEA es la gran dificultad para el lenguaje y la comunicación. De hecho, la mayoría de casos se descubren debido a que el niño expresa varias dificultades para utilizar la palabra. Esto deriva en varios obstáculos para introducirse en la sociedad, siendo rechazados.

En el ámbito educativo es muy difícil encontrar un centro adaptado a las personas con TEA o cualquier otra condición semejante. Por esto, para muchos puede quedar un trauma permanente y que estos lugares sean un sitio desagradable para aprender.

¿Qué es la inclusión?

La inclusión para las personas con TEA implica garantizar que tengan los mismos derechos, oportunidades y recursos que las personas sin autismo, y que puedan participar completamente en la sociedad sin ser discriminados o excluidos.

Esto implica la necesidad de crear entornos y estructuras que sean accesibles y adaptadas a las necesidades de las personas con TEA. Por ejemplo, esto puede implicar la adaptación de entornos educativos para que sean inclusivos y accesibles a sus necesidades, o la implementación

de servicios y programas de apoyo específicos.

Cuál es el objetivo de la asociación TEA Menorca

TEA Menorca busca constantemente nuevas iniciativas para la inclusión de personas con espectro autista en la sociedad. El motivo de su lucha es que estas personas tengan una vida con unas condiciones buenas y adecuadas a sus capacidades.

En un sistema como el que tenemos ahora, la educación o el ingreso a la vida laboral están diseñados para un grupo de personas que puedan cumplir con ciertas exigencias, pero muy pocos centros o entidades están realmente comprometidas con la inclusión de personas que, pese a tener unas grandes capacidades intelectuales, el simple hecho de tener una diversidad funcional hace que su rechazo sea casi más fácil que proporcionarles ayuda.

Los recursos que proporciona el gobierno no son suficientes para todas las personas que necesitan ayuda. Por esto, asociaciones como TEA Menorca están comprometidas a ayudar en estos casos, proporcionando un apoyo desde un punto de vista muy cercano a las personas con autismo. En los casos de las

personas que pueden vivir solas, se les facilita un seguimiento con monitores profesionales para llevar el hogar y realizar las tareas diarias más importantes, como mantener una dieta equilibrada, la higiene personal, el orden, la limpieza etc.

Conclusiones:

En este trabajo se ha tratado la problemática de la inclusión de las personas con Trastorno del Espectro Autista en la sociedad actual, donde muchos sistemas están diseñados para personas que cumplen unos estándares y requisitos específicos. Esto dificulta la inclusión de las personas con diversidad funcional, como las que tienen TEA, que a

menudo se enfrentan a barreras y rechazo en su integración social. También, se ha destacado la importancia de las asociaciones como TEA Menorca, que trabajan para proporcionar apoyo específico a las personas con autismo y que buscan nuevas iniciativas para su inclusión en la sociedad. La inclusión implica asegurar que las personas con TEA tengan los mismos derechos, oportunidades y recursos que las personas sin autismo, y que puedan participar en la sociedad sin ser discriminadas o excluidas. Para conseguir esto, es necesario crear entornos y estructuras que sean accesibles y adaptadas a las necesidades de las personas con Trastorno del Espectro Autista para garantizar una sociedad más inclusiva y justa para todo el mundo.

SOLIDARITAT MÚTUA

Todos somos diferentes, pero con los mismos derechos

La asociación Cáritas lleva desde 1947 ayudando a las personas que están cursando una dificultad económica.

Esta asociación trata de buscar maneras de ayudar a las personas que están en dificultades con talleres y cursos de integración, equipo de orientación laboral, pisos sociales y trabajadores sociales.

A través de la igualdad y equidad en que se basan, tratan de brindar las ayudas necesarias para todos sin importar la nacionalidad, color de piel o religión, ya que la igualdad es para todos.

Durante la pandemia, aumentó el incremento de ayudas que esta asociación se prestó a hacer, ya que fueron momentos difíciles para todos, pero, aun así, ellos decidieron seguir prestando su ayuda y organizarse para poder abastecer a todas las familias que lo necesitaban.

Cáritas atendió en el 2022 a 1.893 personas en Menorca. Esta cifra supuso un 7,6 por ciento menos respecto al año anterior. No obstante, en 2020, debido a las consecuencias derivadas de la pandemia, se tuvo que atender un 25,7 % más de personas que en 2019, una cifra muy superior a otros años.

Este aumento se concentra en personas en situación administrativa irregular. Dicho colectivo, a consecuencia de la Ley estatal de Extranjería, no puede incorporarse al mercado laboral y se ve empujado a la economía sumergida. Así pues, estamos hablando de personas que se ven forzadas a asumir trabajos precarios. Se ven inmersas en esta situación durante al menos tres años, hasta que puedan regularizar su situación en España.

Cáritas entiende que no puede dar la espalda a esa realidad, ya que son personas que no pueden trabajar y, sin un sustento, no hay estabilidad.

La mayoría de los atendidos, el 54 por ciento, son de origen extracomunitario, mientras que el 44 por ciento son españoles y el dos por ciento restante es comunitario. El 84 por ciento de los atendidos tienen edades entre los 20 y 64 años.

El equipo de orientación laboral se encarga de ayudar a las personas a encontrar trabajo o las preparan para que aprendan nuevas habilidades y tengan más posibilidades de encontrar otros oficios. A su vez, estas personas cuentan con una ayuda para recibir ropa usada. Esta se obtiene gracias a la solidaridad de gente que dona prendas que ya no utiliza, dejándolas en unos contenedores para que otras personas las puedan emplear.

Así pues, la labor de Cáritas es velar para que todos nosotros, en los momentos difíciles que podamos atravesar, tengamos la oportunidad de salir adelante. Su línea de actuación también incluye a las personas que son privadas de su libertad mediante programas de reinserción laboral cuando se concede el tercer grado a la gente presa. En este momento, ya se puede salir a trabajar al haber pasado la mayor parte de su condena y solo tienen que volver a prisión los fines de semana y los días laborales, mientras que por la noche tienen que dormir en un piso tutelado. Dichos pisos son gestionados por Cáritas en colaboración con las instituciones penitenciarias.

A los trabajadores de Cáritas les motiva que la gente acuda y confíe en ellos, les satisface poder ayudar a los demás. De este modo, se sienten a gusto con su trabajo, el cual consiste en poder ayudar a los que lo necesitan y les llena de orgullo poder hacer felices a los demás. Esto lo transmiten

mediante los testimonios que relatan. Uno de los más recientes trata de una señora que acudió en busca de orientación laboral y, tras conseguir un puesto de trabajo, los trabajadores de esta asociación, al escuchar esta noticia, la empezaron a felicitar. Aunque esta señora solo había tratado con la secretaria, se sintieron orgullosos de la ayuda prestada. Testimonio que pone de manifiesto que aquello que los empuja a actuar es el altruismo, sin esperar nada a cambio de aquellos a quienes auxilian cuando lo precisan.

En conclusión, esta asociación, a través del altruismo, anhelo por la justicia y equidad, intenta recordar mantener siempre la concordancia entre sujeto y verbo ayudar a todas las personas con necesidades sin importar su nacionalidad, color de piel y sexualidad. Se trata, pues, de ofrecer un acompañamiento, sin excluir a nadie, fortaleciendo así vínculos sostenidos en la ayuda mutua.

Ajudant persones, obrint els cors

L'associació Càritas fa més de 70 anys que ajuda gent necessitada per tota Espanya de la mà de l'Església catòlica. És necessari un canvi en la manera d'organitzar-ho tot després de tants anys?

Qui és Càritas?

Càritas és una organització que promou l'economia solidària a través d'ajudes a qui en requereixi, tant per trobar feina, com per trobar casa o inclús per tenir menjar que posar a la taula.

L'inici espanyol:

Durant la dècada dels 40, Espanya passava per un període de postguerra perquè s'havia acabat la Segona Guerra Mundial i la Guerra Civil. El país estava sotmès a una pobresa generalitzada i per tot hi havia gent molt necessitada.

Així que Càritas va buscar quelcom que hi hagués a tots els pobles per estar units i formar una organització d'ajuda. A l'Espanya dels anys 40 hi havia una església o parròquia a cada poble, així que es va voler col·laborar amb elles, o sigui, amb l'Església catòlica.

Com és Càritas actualment?

Actualment, Càritas compta amb 70 Càritas Diocesanes, 5402 Càritas parroquials, 2620000

persones que són acompanyades, 73661 voluntaris i 5408 persones contractades per tot el món.

Càritas Menorca:

Actualment, Càritas té a Menorca una seu a Maó i a Ciutadella, encara que a alguns pobles n'hi ha més d'una.

Tenen a tota l'illa més de 300 voluntaris. Els voluntaris a Càritas reben una educació mínima sobre com treballar amb diferents tipus de gent.

Per ser voluntari, el primer que cal fer és reunir-se amb la cap de voluntariat i després dir quanta estona s'està disposat a invertir-hi i a quina secció de Càritas es creu poder aportar més.

S'hauria d'emprar la justícia distributiva o equitativa a l'hora de repartir aliments?

Justícia distributiva: aquest concepte indica que totes les persones s'han de tractar de la mateixa manera, tant socialment com legalment.

Els pros d'aquesta idea són:

- L'accés a oportunitats: això fa que no hi hagi cap classe de barreres i que pugui haver un desenvolupament de la societat sense importar d'on vens o quants diners tens, simplement que importin les capacitats que tens en el sector.
- Benestar social: com s'està garantint un tracte just i igualitari a tota la societat es crea un ambient amigable i de confiança, cosa que fa que es tingui una major harmonia.
- Equitat: com que no es fa cap distinció ni per sexe, per raça, per color de pell ni que ideologia tant política com religiosa es pot evitar la discriminació cap a un individu.

Alguns dels contres d'aquest concepte són:

- La diferenciació d'individus: tot i poder aconseguir que tothom sigui tractat per igual, no es té en compte que cada persona és diferent, amb unes necessitats concretes. Si això no es té en consideració, pot portar al fet que es distribueixin de manera injusta els recursos.
- Gratificació i recompenses: com que en aquest sistema

s'està tractant tothom per igual, treballis més o treballis menys octandres exactament el mateix així que això pot portar a un desinterès per part dels individus.

Justícia distributiva

Aquest concepte de com s'han de repartir els productes té un punt de vista que es basa a atribuir els recursos d'acord amb la situació de la persona.

Els pros d'aquest punt de vista són:

- Equitat: Es pot tenir una distribució equitativa dels productes, o sigui que es poden reduir les desigualtats.
- Disminució de la pobresa: com que es tracta d'una distribució equitativa, només s'han de donar recursos als qui ho necessiten, cosa que fa que es pugui erradicar la pobresa actuant en base a les demandes existents de manera selectiva i no genèrica.
- Més cohesió social: si es posa fi als conflictes socials més extrems, com ara la gana al món, es crearà un clima més harmoniós entre la societat.

Els contres de la justícia equitativa són que:

- Prima: hi ha gent que es podria plantejar si val la pena treballar tan intensament si després acaben sent pobres i reben ajudes sense fer res a canvi.
- Com es distribueixen els recursos: podria haver-hi un conflicte de com s'han de repartir els recursos, ja que és difícil determinar sota quin criteri es reparteixen.

Com es reparteixen els ajuts alimentaris a Càritas?

A Càritas actualment s'està intentant canviar la manera de repartir els aliments i passar de tenir un banc d'aliments, on la gent pot deixar productes alimentaris, a donar diners en una targeta bancària amb certa quantitat de diners a administrar per cadascun dels usuaris. L'objectiu actual és, doncs, obtenir aportacions econòmiques per poder fer efectiu aquest programa.

Tot i que el sistema està canviant i s'està actualitzant, la manera de repartir els béns no varia i es segueix fent una repartició de manera equitativa, ja que es reparteixen tenint en compte la situació de cada individu. Entre les variables que es tenen en consideració, destaquen, per exemple, si es compta amb les condicions bàsiques per al dia dia; si es poden cobrir les necessitats bàsiques cobertes; si es tenen menors a càrrec dels usuaris, etc.

Conclusió:

Càritas ha de seguir repartint aliments, cases, pisos socials i tots els béns i serveis als quals es pot accedir de manera equitativa. Si es repartissin des d'un prisma distributiu, es donarien els mateixos recursos a la gent que de veritat ho necessita perquè no té diners i a la gent que no ho necessita, ja que tenen les condicions de subsistència cobertes.

Fons Menorquí de Cooperació: la importància de l'acció local per combatre problemes globals

Ja fa més de 30 anys que el Fons Menorquí de Cooperació, juntament amb les principals entitats públiques de l'illa, treballen per dur a terme projectes de cooperació internacional i local.

1993, els primers centellejos de cooperació a Menorca.

El Fons Menorquí de Cooperació va néixer impulsat per un moviment social internacional que reclamava que els països rics, generalment ubicats a la part nord de l'hemisferi global, tinguessin solidaritat amb els països empobrits, generalment ubicats a la part sud. Això era conseqüència del fet que, històricament, les situacions que patien els països pobres havien estat provocades per accions dels països rics. Entre d'altres, cal fer esment a les produccions massives d'explotacions de recursos i mà d'obra barata. Per tant, l'objectiu d'aquest moviment era que, mitjançant aportacions econòmiques d'un mínim del 0,7% dels ingressos, els països del "nord" ajudessin a la recuperació dels països empobrits.

Des d'un inici, el Fons Menorquí de Cooperació es crea amb l'objectiu de gestionar tots els béns que aporten les entitats públiques de l'illa i destinar-los a projectes de cooperació internacional. Aquests projectes són variats i van des

d'ajuda humanitària fins a accés a aigua potable i sanejament.

Un dels aspectes més importants sobre aquests projectes és que no s'enfoquen a limitar-se a proporcionar ajudes als països, sinó que cerquen eines per capacitar-los a continuar endavant pel seu propi peu. Per altra banda, a part dels projectes internacionals, també hi ha una part de la cooperació que consisteix en l'educació per a la ciutadania global i l'educació per a la transformació social. Aquesta també és força rellevant, ja que l'acció local té repercussió a escala global. És a dir, tot i que en ocasions no ho sembli, el nostre comportament té conseqüències per als països empobrits. Per tant, com a societat desenvolupada, hem de ser crítics amb el nostre model de comportament i ser conscients de la repercussió d'aquest.

Què és la justícia per al Fons Menorquí de Cooperació i com treballa per aconseguir-la:

El Fons defineix la justícia social com l'equitat entre totes les persones. És a dir, l'eliminació de qualsevol mena de discriminació i no concebre la justícia com un tot homogeni, sinó tenir cura de les diferents necessitats socials.

Si ens centrem en un dels àmbits del Fons relacionat amb el moviment i migració de persones, suposa una mirada crítica vers la llei d'estrangeria obsoleta i discriminatòria vigent a Europa. Aquesta discrimina de manera greu els immigrants i causa que, a l'illa mateixa, no tothom tingui uns drets i oportunitats iguals. Això és conseqüència de la vulnerabilitat jurídica, social i econòmica a la qual s'enfronten. Una vegada arriben, la gran majoria de persones immigrants, fins que no resideixen tres anys de forma continuada al territori espanyol, no tenen dret a disposar de permís de residència i feina. A més, això provoca que joves majors de 18 anys no puguin accedir a estudis superiors. Per tant, aquests factors dificulten molt la inclusió, la comunicació, el coneixement mutu dels codis culturals, etc. Així doncs, acaba operant com a nucli irradiador de prejudicis i estereotips.

El que fa el Fons per combatre aquest fet és denunciar-ho i incidir en accions per intentar que les desigualtats siguin les menors possibles i així atracar-se recordeu no posar coma entre verb i complement de règim de verbal el

màxim a l'equitat com a ideal ètic i polític.

Projectes:

Tots els projectes que du a terme el Fons Menorquí de Cooperació tenen com a base els drets humans.

La majoria dels projectes internacionals tenen una magnitud massa elevada per a un Fons de nivell insular, ja que solen tractar-se d'infraestructures o projectes de gran magnitud. Per tant, es solen cohesionar diversos fons com ara bé el Fons Pitiús, el Fons Mallorquí i el Fons Català, entre d'altres.

Les línies de finançament són gestionades de dues formes: per una banda, projectes de cooperació directa i, per l'altra, amb projectes a través d'una convocatòria.

De cara al futur, el Fons intenta de cada vegada més tramitar projectes mitjançant cooperació directa, atès que els gestionats a partir d'una convocatòria consisteixen a finançar programes d'ONG. És a dir, funcionen de manera un poc paternalista, ja que no deixen de ser països del nord que van a ajudar els països del sud. Això comporta imposar els projectes que ells mateixos han pensat, sense que els propis locals n'aportin una visió més propera. A més a més, el Fons considera que és una forma de treballar massa

vertical, ja que reproduïx la lògica discriminatòria i colonial del nord per damunt dels del sud.

En canvi, els projectes de cooperació directa són el clar exemple d'una cooperació real, on hi ha un funcionament més equitatiu. Suposen anar al territori on es vol dur a terme el projecte, xerrar amb la població i entitats locals perquè són qui realment tenen coneixement de la problemàtica. A partir d'aquí, es finança el projecte que aquestes entitats considerin oportú a través de doblers, ajuda i assessorament personal.

Educació per a la transformació social:

Són programes i projectes que impulsen aquesta sensibilització social per poder tenir una visió més crítica de la societat. El Fons Menorquí de Cooperació hi participa amb el projecte actiu anomenat *Xarxa de centres cooperam*, on hi ha 10 escoles de Menorca agermanades amb 10 centres educatius de Nicaragua i de manera conjunta treballen diferents temàtiques relacionades amb el moviment i migració de persones i el canvi climàtic. Dins aquest context, a partir de diverses activitats, es treballa per

conèixer les causes i conseqüències de la temàtica per així poder saber com solucionar-la.

Fent referència a la immigració i l'acollida de persones, com a societat podem canviar la manera en què les rebem quan arriben a la nostra illa, i fer que tinguin una acollida digna i bidireccional, respectant els seus codis culturals perquè així el seu procés d'adaptació no sigui tan dur.

Un punt i seguit.

En definitiva, el Fons Menorquí de Cooperació és una entitat sense ànim de lucre que cerca la justícia social i combat les desigualtats mundials mitjançant l'acció local. Aquest es desenvolupa de manera conjunta amb altres Fons i ONG arreu del món. Ho fa a través de projectes que es divideixen en directes, que són pels que aposta el Fons de cara al futur, i per convocatòria. L'objectiu principal d'aquests projectes és capacitar els països empobrits per a què puguin continuar endavant pel seu propi peu. En últim lloc, el Fons també té peuada a l'illa, ja que du a terme programes per l'educació per a la transformació social i la ciutadania global.

AGRAÏMENTS

Qualsevol mena de projecte com aquest mai no és el resultat d'una activitat solitària i individual. Per sembrar i llaurar el canvi, les sinèrgies i aliances col·lectives són *conditio sine qua non* per a què el que sembla impossible esdevingui real. Per aquest mateix motiu, voldríem donar les gràcies a totes les associacions que ens vàreu rebre amb els braços oberts, possibilitant, d'aquesta manera, que tot l'alumnat de 1r de batxillerat C pogués pensar i exposar propostes per tal de fer que un altre món esdevingui imaginable i realitzable:

ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER

CÀRITAS DIOCESANA DE MENORCA

COMISSIONS OBRERES DE MENORCA

DIVERXIA

FONS MENORQUÍ DE COOPERACIÓ

GOB

ILLESPAL

METGES DEL MÓN

TEA MENORCA

And last, but not least, gràcies infinites a tot l'alumnat de 1r de batxillerat C, el qual s'ha compromès amb cos i ànima en tots i cadascun dels projectes filosòfics que se'ls ha proposat, palesant com la potència del desig, en materialitzar-se, és capaç de construir nous camins on semblava que tan sols hi havia murs. Gràcies de tot cor.

Maó, 12 de juny de 2023.

IES Cap de Llevant

